

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Факультет цивільної та господарської юстиції
Кафедра приватного права
Кафедра права інтелектуальної власності та патентної юстиції**

ІТ-ПРАВО, КІБЕРБЕЗПЕКА ТА ШІ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської наукової конференції**

28 березня 2026 р.

Одеса
Фенікс
2026

За загальною редакцією

доктора юридичних наук, професора **Є. О. Харитонова**,
докторки юридичних наук, професорки **І. В. Давидової**

Упорядники-укладачі:

Давидова І. В. — доктор юридичних наук, професор, професор
кафедри приватного права Національного університету «Одеська
юридична академія»;

Калітенко О. М. — кандидат юридичних наук, доцент, професор
кафедри приватного права Національного університету «Одеська
юридична академія»;

Бобейко Н. І. — лаборантка кафедри приватного права Націо-
нального університету «Одеська юридична академія».

ІТ-право, кібербезпека та ШІ в умовах гібридної війни :
I-92 матеріали Всеукр. наук. конф. (Одеса, 28 берез. 2026 р.) / за
заг. ред.: д-ра юрид. наук, проф. Є. О. Харитонова, д-ра юрид.
наук, проф. І. В. Давидової. Одеса : Фенікс, 2026. 300 с. DOI:
<https://doi.org/10.32837/11300.33701>

ISBN 978-617-8763-22-0

Збірник містить матеріали доповідей, присвячені актуальним проблемам
ІТ-права, кібербезпеки, цифрової трансформації суспільних відносин, правово-
го регулювання штучного інтелекту та захисту інформації в умовах гібридної
війни, які були оприлюднені на Всеукраїнській науковій конференції 26 березня
2026 року в Національному університеті «Одеська юридична академія».

Збірник спрямований на ознайомлення науковців, викладачів, здобувачів
освіти, практикуючих юристів, фахівців у сфері інформаційних технологій і кі-
бербезпеки з результатами сучасних досліджень щодо правових, організаційних
і технологічних аспектів функціонування цифрового середовища в умовах су-
часних викликів. Матеріали видання можуть бути використані в науковій, освіт-
ній і практичній діяльності, а також під час подальшого вдосконалення правово-
го регулювання цифрових відносин і забезпечення кібербезпеки України.

342.95 : 343.32 (477) : 351.863

Матеріали видано за авторською редакцією.

*Повну відповідальність за достовірність і якість поданого матеріалу
несуть учасники Всеукраїнської наукової конференції, їхні наукові керівники,
рецензенти і структурні підрозділи вищих навчальних закладів та установ,
які рекомендували ці матеріали до друку.*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Всеукраїнської наукової конференції

Харитонов Є. О. – завідувач кафедри приватного права Національного університету «Одеська юридична академія», д-р юрид. наук, проф. (голова);

Федотов О. П. – начальник науково-дослідної частини, професор кафедри морського, митного та інформаційного права, д-р юрид. наук, проф. (заступник голови);

Харитонova О. І. – завідувачка кафедри права інтелектуальної власності і патентної юстиції, д-р юрид. наук, проф.;

Галупова Л. І. – доцентка кафедри права інтелектуальної власності і патентної юстиції, канд. юрид. наук, доц.;

Зубар В. М. – професор кафедри приватного права, канд. юрид. наук, проф.;

Калітенко О. М. – професорка кафедри приватного права, канд. юрид. наук, доц.;

Кривенко Ю. В. – доцентка кафедри приватного права, канд. юрид. наук, доц.;

Токарева В. О. – доцентка кафедри приватного права, д-р юрид. наук, доц.;

Бобейко Н. І. – лаборантка кафедри приватного права.

лів, визначити оптимальну модель їх організації та мінімізувати можливі ризики.

Отже, антикорупційна політика у сфері публічного управління є складним та багатогранним процесом, який потребує постійного вдосконалення. Незважаючи на створення сучасної системи антикорупційних органів, ефективність їх діяльності значною мірою залежить від рівня організаційного забезпечення, координації та наближеності до регіонального рівня. Створення територіальних підрозділів НАЗК може стати важливим кроком до посилення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства, підвищення прозорості діяльності органів влади та зміцнення довіри суспільства до державних інституцій. Реалізація таких змін сприятиме підвищенню ефективності антикорупційної політики та забезпеченню сталого розвитку України.

Зубар Володимир Михайлович

кандидат юридичних наук, професор,

професор кафедри приватного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

БЛОКЧЕЙН ТА ЙОГО РОЛЬ У ТРАНСФОРМАЦІЇ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Цифровізація економіки та стрімкий розвиток інформаційних технологій суттєво впливають на механізми регулювання суспільних відносин, у тому числі й корпоративних. Однією з найбільш перспективних технологій сучасності є блокчейн (blockchain) – технологія розподіленого реєстру, яка забезпечує безпечне, прозоре та незмінне зберігання інформації. Саме блокчейн став технологічною основою для розвитку багатьох цифрових інструментів, серед яких особливе місце займають смарт-контракти. У сучасних умовах блокчейн розглядається не лише як технологічне нововведення, а й як важливий інструмент модернізації корпоративного управління та правового регулювання корпоративних відносин.

Актуальність дослідження ролі блокчейну у корпоративній сфері обумовлена необхідністю підвищення ефективності корпо-

ративного управління, забезпечення прозорості діяльності юридичних осіб, зниження ризиків шахрайства та скорочення витрат на здійснення корпоративних процедур. Особливого значення це питання набуває в умовах цифрової трансформації економіки України та процесів гармонізації національного законодавства із правом Європейського Союзу.

Блокчейн являє собою децентралізовану систему зберігання даних, у якій інформація фіксується у вигляді послідовних блоків, пов'язаних між собою криптографічними методами. Однією з ключових особливостей цієї технології є неможливість несанкціонованої зміни вже внесених даних. Завдяки цьому блокчейн забезпечує високий рівень довіри між учасниками правовідносин без необхідності залучення додаткових посередників.

У корпоративній сфері блокчейн може застосовуватися для вирішення широкого кола завдань. Насамперед технологія здатна забезпечити надійне ведення реєстрів учасників товариств та акціонерів. Традиційні централізовані реєстри можуть бути вразливими до технічних збоїв, втручання третіх осіб або помилок адміністраторів. Натомість використання блокчейну дозволяє створити єдину систему обліку корпоративних прав, доступну всім уповноваженим учасникам та захищену від несанкціонованих змін.

Одним із найбільш перспективних напрямів використання блокчейну є автоматизація корпоративних процедур. Завдяки поєднанню технології блокчейн та смарт-контрактів можливим стає автоматичне виконання рішень органів управління юридичної особи, розподіл дивідендів між учасниками, реалізація корпоративних договорів, а також контроль за виконанням певних умов корпоративного управління. У таких випадках блокчейн виступає не лише середовищем для зберігання інформації, а й платформою для реалізації програмного коду, який забезпечує виконання визначених дій.

Важливе значення технологія має і для організації корпоративного голосування. Традиційні механізми проведення загальних зборів часто пов'язані з необхідністю перевірки повноважень учас-

ників, підрахунком голосів та фіксацією результатів. Блокчейн дозволяє створити систему електронного голосування, у якій кожен голос буде зафіксований у реєстрі та не може бути змінений після його внесення. Це сприяє підвищенню прозорості корпоративного управління та зміцненню довіри між учасниками товариства.

Ще одним перспективним напрямом є токенизація корпоративних прав. Завдяки блокчейну права на частки у статутному капіталі або акції можуть бути представлені у вигляді цифрових токенів. Такий підхід спрощує обіг корпоративних прав, підвищує ліквідність активів та створює нові можливості для залучення інвестицій. У світовій практиці вже активно розвиваються механізми випуску так званих security tokens, які підтверджують майнові права власників та можуть використовуватися як цифровий аналог традиційних цінних паперів.

Суттєвою перевагою блокчейну є зниження транзакційних витрат. Використання технології дозволяє скоротити потребу у залученні посередників, таких як реєстратори, депозитарії чи інші суб'єкти, що здійснюють облік та підтвердження корпоративних прав. Крім того, автоматизація процесів сприяє зменшенню кількості помилок, пов'язаних із людським фактором.

Попри значні переваги, впровадження блокчейн-технологій у корпоративні правовідносини супроводжується низкою проблем. Насамперед це стосується відсутності комплексного правового регулювання. Чинне законодавство України поки що не містить достатньо чітких положень щодо використання блокчейну в корпоративному управлінні, правового статусу цифрових активів та порядку здійснення корпоративних процедур у децентралізованих системах.

Існують також технічні ризики, пов'язані з можливими помилками програмного забезпечення, вразливістю систем безпеки та кіберзагрозами. Незважаючи на високий рівень захищеності блокчейну, помилки у програмному коді можуть призвести до негативних наслідків для учасників корпоративних відносин. Крім того, незмінність інформації, яка є перевагою технології, водночас

може створювати труднощі у випадках необхідності виправлення помилок або зміни умов правовідносин.

Окрему проблему становлять питання доказування та правозастосування. Для належної оцінки інформації, що міститься у блокчейні, суди та інші органи повинні володіти спеціальними знаннями у сфері інформаційних технологій. Це зумовлює необхідність формування нових підходів до використання цифрових доказів та залучення технічних експертів.

Перспективи розвитку блокчейн-технологій у корпоративному праві пов'язані з подальшою цифровізацією корпоративного управління, розвитком цифрових активів, інтеграцією корпоративних реєстрів із державними електронними сервісами та створенням нових організаційно-правових форм ведення бізнесу. Особливий інтерес викликає концепція децентралізованих автономних організацій (DAO), діяльність яких ґрунтується на використанні блокчейну та смарт-контрактів для прийняття управлінських рішень без централізованого керівного органу.

Для ефективного впровадження блокчейну в корпоративні правовідносини необхідно забезпечити комплексний підхід, який включатиме вдосконалення законодавства, розробку технічних стандартів, розвиток судової практики та підготовку фахівців, здатних працювати на перетині права й інформаційних технологій. Важливим завданням також є гармонізація національного регулювання із міжнародними та європейськими стандартами цифрової економіки.

Отже, блокчейн є однією з ключових технологій, здатних суттєво змінити сучасні корпоративні правовідносини. Його використання сприяє підвищенню прозорості, безпеки та ефективності корпоративного управління, створює передумови для автоматизації корпоративних процедур та розвитку нових форм здійснення господарської діяльності. Водночас успішна інтеграція блокчейн-технологій у корпоративне право потребує належного нормативного забезпечення, технічної стандартизації та адаптації правозастосовної практики до викликів цифрової епохи.